

Första hjälpen vid privat-ekonomiska bekymmer

Samtalsstöd för yrkesverksamma som möter hjälp-sökande med privatekonomiska bekymmer

EKSAM

 Region Örebro län

Ett samarbete mellan Region Örebro län, länets tolv kommuner, civilsamhälle, statliga aktörer och näringsliv.

Första hjälpen vid privatekonomiska bekymmer

EKSAM, ideell förening för ekonomisk samverkan i Örebro

Santalsstöd för yrkesverksamma som möter hjälpsökande med privatekonomiska bekymmer

Innehåll

Förord	3
1:a besöket – steg för steg	3
Introduktion	3
Kartläggning	4
Prioritering	4
Budget.....	5
Steg för steg	5
Lista på utgifter	6
Vad är akut?.....	7
Hög risk för försämrad psykisk ohälsa och suicid	7
Risk för vräkning och bostadslöshet samt elskuld	7
Ingen inkomst.....	9
Skulder.....	9
Vad gör man när man får skulder?	9
Inkasso	11
Kronofogden	11
Olika sätt att bli av med sina skulder.....	11
Löneutmätning.....	11
Avbetalningsplaner.....	11
Ackordsuppgörelse	12
Skuldsanering	12
Skuldsanering.....	12
Hur stora ska skulderna vara för att få skuldsanering?	12
Hur gamla ska skulderna vara för att få söka skuldsanering?	12
Kan man söka skuldsanering med vilken inkomst som helst?	12
Spelar det någon roll vilken sorts skulder man har?	13
Något annat viktigt att tänka på innan ansökan?	13
Steg för att söka en skuldsanering:	13
Checklista vid hjälp inför en skuldsaneringsansökan	14
Att bifoga ansökan	15
Att göra utskick till borgenärer och en skuldsammanställning	15

Anhöriga.....	17
Kontakt.....	18
Bilagor	19
Budget	19
Fullmakt till fordringsägare	20
Mailadress till fordringsägare	21

EKSAM

Förord

EKSAM är en Sverigeunik ideell förening som funnits i Örebro sedan 2010 och som har som huvudändamål att förebygga och minska ekonomisk utsatthet. Forskning visar att ekonomiska problem och psykisk ohälsa hänger tätt samman samt att människor med obetalda skulder har en högre risk för suicid än människor utan skulder. Det finns dock uppföljande studier som visat att suicidrisken minskat efter att människor fått hjälp med ekonomisk rådgivning och ju snabbare de erhållit hjälp desto bättre. Forskningen pekar således på att det suicidpreventiva arbetet i Sverige behöver kompletteras med kunskaper om och fokus på att förebygga och åtgärda ekonomiska problem.

Hos EKSAM har antalet besökare ökat lavinartat sedan mitten av 2023 och målgruppen av människor som får bekymmer med sin ekonomi breddas. Flertalet yrkesverksamma inom vården har genom åren påtalat att EKSAMs arbete gjort att behandling av psykisk ohälsa/sjukdom och beroendesjukdomar blivit mer lyckad då EKSAM kunnat avlasta vården i fråga om de ekonomiska problem patienterna haft. Tyvärr har det ökade inflödet gjort att EKSAM får längre och längre kötid och det finns en begränsning i hur många individer som kan tas emot inom befintliga resurser. Därav kommer detta material att kunna användas av yrkesverksamma som möter personer med ekonomiska bekymmer, antingen självständigt eller i väntan på en tid hos EKSAM.

EKSAM har en utgångspunkt som kan vara bra att ta med sig i mötet med hjälpsökande. Det är viktigt att bemöta alla med respekt och empati och en medvetenhet kring att ekonomiska bekymmer kan drabba vem som helst. Det är viktigt att respektera besökarens integritet och självbestämmande, inte ta över ansvaret från individen och fokusera på hjälp till självhjälp.

Viktigt att veta är att detta material är skrivet för att användas av personal inom människovårdande yrken/uppdrag och för en bred målgrupp av hjälpsökande, då det är så EKSAMs målgrupp ser ut. Det är information kring allt från personer som inte har någon inkomst alls, de som har stora skulder, de som saknar bostad till dem som bor i villa och har börjat få bekymmer med månadsbetalningarna eller till dem som har möjlighet att börja spara till en buffert eller till framtiden.

I slutet av materialet finns mallar för tex budget, utskick till inkassobolag för skuldspecifikationer etc.

1:a besöket – steg för steg

Introduktion

1. Fråga om det är första gången personen söker hjälp för ekonomiska problem, berätta kort om vilken hjälp som personen kan förvänta sig.
2. Betona att hjälpen är helt frivillig och att det krävs en hel del av personen själv för att komma till rätta med sin ekonomi. Det är viktigt att vara på det klara med vad personen *själv* anser sig behöva hjälp med för att kunna göra en kartläggning enligt nedan.
3. Ibland är det så att personer behöver mer hjälp än vad vi kan ge och då kanske personen behöver hjälp att ansöka om en god man.

Kartläggning

1. Vad har personen för inkomst? Har hen möjlighet till någon mer inkomst eller ersättning. Frågor att ställa är: Arbetar du inte heltid, finns det möjlighet att gå upp i tid? Kan du få fler timmar om du arbetar som timvikarie? Har du sökt alla ersättningar du har rätt till, tex bostadsbidrag/bostadstillägg, arbetsmarknadsförsäkringar som tex AFA om du är sjukskriven eller föräldraledig? Finns det fondmedel att ansöka om? **Det sistnämnda är dock ingen inkomst utan en tillfällig gåva för något specifikt.**
2. Har personen ingen inkomst i nuläget? I de fallen är det viktigt att utröna varför. **Det kan tex handla om att en sjukpenning eller A-kasseersättning dröjer, att personen inte har rätt till någon av dessa ersättningar och behöver ansöka om försörjningsstöd (läs mer om detta nedan). I de fall då personen har rätt till en ersättning men den dröjer kan det vara bra att stödja personen att ta en kontakt med tex Försäkringskassan eller sin A-kassa om inte detta redan är etablerat.**
3. Nästa steg är att kartlägga vart pengarna tar vägen varje månad. **Det är vanligare än man kan tro att människor inte vet vart pengarna tar vägen efter att de fasta utgifterna är betalda. Det finns fler sätt att göra detta. Prata gärna kring ekonomiskt beteende och köpvanor, vad unnar personen sig när livet känns tufft? Finns det några speciella tillfällen då det går åt mer pengar? Finns det någon rörlig utgift som återkommande utgör en större andel av de rörliga utgifterna, tex tobak, månadsmagasin, taxiresor, skönhetsvård etc? Ett bra sätt att utröna vart pengarna tar vägen är att gå igenom kontoutdragen för föregående månad, på så vis ser vi både dragningar direkt på kortet så som tex streamingtjänster och köp. Köp gjorda via Klarna eller andra betaltjänster går att se i respektive app. Har personen som vana att ta ut kontakter och handla för så kan kvitton behöva sparas under en period för att senare gå igenom köpen.**

Prioritering

När inkomsterna är låga och pengarna ska räcka till mycket kan det vara svårt att veta var man ska börja. Vi på EKSAM brukar rekommendera att följa denna ordning,

1. Hyra/bostadskostnad - absolut viktigast av alla utgifter.
 2. El
 3. Hemförsäkring samt A-kassa om du arbetar
 4. Mat, medicin och sjukvård
 5. Telefon/internet
- Pengarna som finns kvar efter detta kan portioneras ut på det som är kvar att betala.
- Vissa månader kanske pengarna inte räcker till alla utgifter. Titta då på vad som kan tas bort eller ändras i de abonnemang/prenumerationer personen har. Finns det något att förändra? ● Om personen inte kan betala hela hyran är det viktigt att betala det som är möjligt.

Budget

Steg för steg

1. **Ligger personen efter med hyra och el?** (i sådana fall behöver det läggas fokus på det först, läs mer nedan).

Räcker pengarna hela månaden?

Ja

Finns det något att ta bort?

Känns du vid alla dragningar?

Har du koll på alla autogiron?

Finns utrymme för sparande?

Nej – Gå gärna igenom ditt kontoutdrag

Vad behöver åtgärdas – vad kan du ta bort?

Känns du vid alla dragningar på ditt konto?

Finns det möjlighet till mer inkomst? Sälja något?

Måste du sluta betala på något även om det ej kan avslutas för att ha råd till det nödvändigaste?

3. Inkomster

Räkna ihop **alla** inkomster (lön, ersättningar, bidrag mm). Även om de ibland kommer olika datum så är det bästa att välja ett datum att starta månaden ifrån och räkna bort alla utgifter från *hela* månadsinkomsten. Om personen använder tex barnbidrag till att täcka underskott från förra månaden så blir det mindre till innevarande månad och pengarna räcker egentligen inte alls hela månaden.

4. Utgifter

Räkna ihop **alla** utgifter. Titta på kontoutdrag och skriv upp allt som dras via autogiro eller sådant som dras direkt på kortet som streamingtjänster etc. Titta på listan nedan, ofta finns det utgifter man inte tänker på att man har. Finns det utgifter som betalas mer sällan? Års- och kvartalsutgifter är bra att dela upp månadsvis och spara varje månad så att det blir en hanterbar utgift när det skall betalas.

För att få en överblick över hur man använder sina pengar så kan man dra ut ett kontoutdrag för en månad och markera och dela upp i olika kategorier. På så vis blir det överskådligt vad man använt sina pengar till och inom vilka områden man eventuellt behöver göra förändringar. Tänk på att räkna med kontantuttag och överföringar till andra konton. Det finns även bra digitala hjälpmedel och appar till detta om man hellre vill göra budget på det viset.

5. Gör budget av valfri modell (se förslag på mall som bilaga)

Hur mycket blir kvar efter de fasta utgifter till det rörliga? Kan man öronmärka pengar till mat så är det bra, tex genom ett ICA-kort eller liknande.

Hitta en metod för att hålla löpande koll på hur mycket som blir kvar efter varje köp. Tex genom att skriva summan man har kvar i mobilen och räkna bort efter varje köp. Det ger även en större medvetenhet vid köp. Man kan även dela upp summan till rörliga utgifter per vecka – kanske har personen fler konton och kan föra över till lönekontot veckovis? Ett förslag är att ge sig själv veckopeng med den summa man bestämt skall vara till nöjen och liknande och försöka sätta undan de övriga veckornas summa på ett annat konto.

6. Finns det utrymme för ett sparande?

Att ha en buffert är viktigt om något skulle inträffa i boendet, med bilen, om man blir sjuk eller om man skulle behöva vänta på en ersättning och bli utan inkomst under en tid. Bor personen i villa eller bostadsrätt är det ännu viktigare att ha en buffert. Det är självklart svårt att spara om man har en väldigt låg inkomst, men även om det är ett litet sparande så hjälper det (har personen försörjningsstöd brukar det dock inte vara möjligt att spara).

Det är bra att fråga sig vad sparpengarna skall gå till. Är det till en buffert för oförutsedda händelser, en resa, bil eller är det ett sparande för framtiden? Det finns olika sparformer som lämpar sig för olika syften och det kan även vara bra att låsa pengarna en tid för att få högre ränta? Ett vanligt råd är att ha olika sparformer och konton för olika syften, titta gärna runt och jämför olika banker och sparformer – det är konkurrens om våra pengar och det går att få en bättre sparränta genom att undersöka saken lite mer noga. I fråga om fonder och aktier hänvisar vi till information på sidor som tex Nordnet och Avanza där det finns bra information för nybörjare.

Lista på utgifter

Då många människor saknar kontroll över vilka utgifter de har och inte riktigt vet vad som dras från kontot varje månad kan det vara till hjälp att ha en lista över tänkbara utgifter att gå efter. Självklart har inte alla allt på listan utan det är ett stöd för att hitta utgifter (resten kan strykas). Ett tips är att börja uppifrån och kontrollera kontot, betaltjänster, hemsidor etc för att hitta summan.

Fasta:

Hyra

Amortering och ränta på bostadslån

Hemförsäkring

El/uppvärmning

Vatten, avlopp, sophämtning, vägavgift etc

Telefoni (mobil/fast)

A-kassa och fackavgift

Barnomsorg

Hemtjänst, larm, mat och annat enligt bistånd

Internet/bredband

Streamingtjänster/TV

Musiktjänst, tex Spotify, Youtube

Boktjänster tex Storytel etc

Bankavgift/kortavgift

Försäkring person (själv/barn)

Försäkring djur

Försäkring bil el ”produkt”

Annat fordonsrelaterat (fast avgift)

CSN avbetalning

Träningsavgift om månadsbetalning

Underhållsstöd/underhållsbidrag

Hjälpmedel med månadskostnad

Resor kollektivtrafik om månadskort

Avbetalning på smålån, krediter etc
Fasta kostnader för husdjur (ej försäkring)
Tidningsprenumeration
Andra abonnemang, tex linser, hälsokost etc
Sparande till års- eller kvartalsutgift
Medlemsavgifter

Rörliga (gå igenom föregående månads kontoutdrag eller spara kvitton)
Mat och andra hushållsutgifter
Hygien
Medicin och vårdkostnader
Resekostnad löpande (tex bensin och enstaka bussbiljett)
Kläder
Godis/snacks/läsk
Tobak
Utemat/nöjen
Evenemang

Att resonera kring tillsammans:

- Vad är livskvalitet för dig?
- Vad kan du använda pengar till som ger dig livskvalitet?
- Vad ger dig energi och vad tar energi?
- ● Om du ser framåt, vad drömmer du om som du skulle vilja kunna spara till?
- Vad har du idag, vad kan du?

Vad är akut?

Hög risk för försämrad psykisk ohälsa och suicid

Eftersom bekymmer med privatekonomin tätt hänger samman med sämre mående och risk för suicid är det viktigt att ta upplevd oro på allvar. Dock är det så att många människor EKSAM möter upplever problemen som mer akuta än de i praktiken är. Detta innebär inte att de skall tas på mindre allvar utan snarare att du som skall hjälpa behöver sätta dig in i hur personen upplever sin situation och noggrant förklara konsekvenser av tex skuldsättning, vad som händer hämäst och vad du kan hjälpa till med. I de allra flesta fall minskar oron och ångesten bara av att personen känner sig sedd och lyssnad på och av att möta en person som har kunskaper om vad som finns att göra i fråga om ekonomin.

Risk för vräkning och bostadslöshet samt elskuld

● Då EKSAM har ett vräkningsförebyggande uppdrag har hjälpsökanden med hyresskulder alltid varit en prioriterad målgrupp. Idag är det heller inte ovanligt att personer med bostadsrätter och villor får bekymmer med ekonomin och riskerar att bli av med bostaden genom exekutiv auktion av Kronofogden. Det sistnämnda är svårare att åtgärda och kräver en annan insats än vid boende i hyresrätt

När det gäller en elskuld så kostar det mycket att få elen igångsatt om den stängs av, så det är viktigt att göra vad man kan för att undvika en avstängning. Ring upp elbolaget/bolagen och

hör efter hur ni kan göra upp en plan för att komma i kapp. När ärendet överlämnats till inkassobolag tillkommer inkassoavgifter, men ibland kan det vara nödvändigt att enbart betala elen och låta kostnaderna gå till kronofogden. I de fall skulden är stor och elen riskerar att stängas av så kan det dock vara nödvändigt att betala även inkassoavgiften.

Boende i hyresrätt: Det allra viktigaste vid en hyresskuld är att agera så fort som möjligt. Tyvärr är det vanligt att människor, av rädsla eller skamkänslor, stoppar huvudet i sanden och skulden hinner att bli stor innan personen söker hjälp eller att någon annan upptäcker vad som är på väg att hända.

Ta alltid kontakt med hyresvärden så fort som möjligt för att komma överens om en avbetalningsplan om det är möjligt. En personlig kontakt är alltid en fördel vid hyresskuld. Vid försenade hyresinbetalningar tillkommer avgifter vilket gör att skulden riskerar att växa fort. Viktigt är att alltid betala på den äldsta hyran först och sedan så mycket det går på nästa och om möjligt göra så till hela skulden är betald.

Olika hyresbolag har olika regler avseende hur många hyror personen kan ligga efter med innan ärenden skickas vidare till Kronofogden och personen riskerar en avhysning/vräkning. Om personen hamnat så mycket efter att det inte är möjligt att avbeta i sådan takt att hyresbolaget kommer att låta personen bo kvar och det inte finns möjlighet att få hjälp av anhöriga eller på annat sätt kunna betala en stor summa på en gång är det enbart kommunens socialtjänst genom Försörjningsstöd som kan hjälpa. Dock är det den sista utvägen vilket innebär att alla andra utvägar skall ha prövats och det kan behöva ha gått så långt som till ett avhysningsdatum innan personen kan få bistånd till hyresskulden. Det spelar ingen roll vilken typ av inkomst personen har för att ansöka om bistånd för en hyresskuld när det gäller att häva en avhysning. Men det finns möjlighet att få hyresskulden eller delar av den ersatt mot krav på återbetalning. Enligt lag är en hyresvärd skyldig att meddela socialtjänsten om en hyresgäst riskerar att bli avhyst från sin bostad på grund av hyresskulder eller störningar.

Boende i bostadsrätt eller villa: Att hamna efter med betalning av hyran och/eller räntor och amorteringar har tyvärr blivit allt vanligare i spåren av den ekonomiska kris som varit och än vanligare är det att få andra former av skulder och därför riskera sitt boende. Det vanligaste är att personerna betalar bostadskostnaderna och lånet men har fått andra skulder såsom krediter eller konsumtionsskulder. Dessvärre innebär det en risk för försäljning av bostaden om dessa skulder hamnar hos Kronofogden. Dock har Kronofogden en prioriteringsordning vid utmätning och kommer att utreda om det finns annat att utmäta innan bostaden blir aktuell.

Betalas inte lånet så är det banken som kräver en försäljning och då brukar det tyvärr inte finnas så mycket att göra. Självklart är det skillnad om skulderna är små i förhållande till värdet på bostaden. Men det är idag inte ovanligt att vi möter personer som länge avbetalat på en mängd smålån och krediter och när livssituationen förändras, tex vid sjukdom eller arbetslöshet, är tvungna att släppa dessa avbetalningar till Kronofogden. I de fallen innebär det en risk för att få bostaden utmätt av Kronofogden. Kronofogden utför utmätning av bostad i uppdrag av; bostadsrättsförening, fordringsägare eller banken.

Även i dessa fall gäller det att agera så fort som möjligt: Går det att göra upp avbetalningar och undvika Kronofogden? Finns det möjlighet att öka bostadslånet för att betala kreditkulden? (detta brukar tyvärr vara svårt om det finns många kreditprövningar och en låg kreditvärdighet). Hur stor är skulden i förhållande till värdet på bostaden efter att lån, skatt

och eventuellt mäklararvode räknats av? Kräver fordringsägarna en försäljning? Ibland är det så att enbart någon eller några fordringsägare vill se en försäljning via Kronofogden och kanske är det möjligt att betala enbart dessa skulder.

I de fall skulden är så stor att en utmätning av bostaden blir svår att undvika är det alltid bäst att försöka sälja bostaden själv. Har skulderna ännu inte gått till utslag hos Kronofogden kan det vara en god idé att försöka få tag på en hyresrätt och lägga ut bostaden för försäljning innan Kronofogden inleder utredning. Blir vinsten av bostadsförsäljningen så stor att det går att betala av skulderna och köpa en mindre bostad är det absolut det allra bästa, men det är enligt vår erfarenhet ovanligt.

Mer information om utmätning av bostad, vad som händer om personen som är skuldsatt äger bostaden tillsammans med någon annan etc. går att läsa i Utsökningsbalken (1981:774) samt på Kronofogdens hemsida.

Ingen inkomst

I dessa fall är det viktigt att utröna varför personen saknar inkomst. Kanske är det så att personen väntar på en ersättning från Försäkringskassan eller A-kassan och handläggningen har dragit ut på tiden. Det kan också vara så att personen saknar sjukpenninggrundande inkomst eller rätt till A-kasseersättning.

I några fall väljer personer att avstå att ansöka om ersättningar då de lever med en partner eller familj som försörjer dem. Detta är självklart upp till den enskilde att själv bestämma men det är viktigt att veta att det kan bli svårt att tex ansöka om skuldsanering om personen inte försökt söka ersättning som denne har rätt till. Är det så att en person, tex ett vuxet barn, bor inneboende hos en person som själv uppbär försörjningsstöd eller har utmätning via Kronofogden så är den personens ersättning eller utmätning beräknad utifrån att den inneboende betalar sin andel av hyra och andra hushållskostnader. Detta innebär att du som inneboende behöver ansöka om ersättning för att inte den du bor hos skall få problem med sin ekonomi. Det är även viktigt att tänka på vad som händer om du inte längre kan bo hos den som försörjer dig i dagsläget.

Det är kommunens Försörjningsstöd som är det sista alternativet när inga andra ersättningar finns att få. Försörjningsstöd ansöker personen om via sin kommun, ofta genom att ringa servicecenter eller motsvarande.

Skulder

Skulder avser alla förfallna betalningar på fakturor, krediter och andra obetalda fordringar samt skulder till privatpersoner. Skulder avser både obetalda fordringar som fortfarande skickas påminnelser om från fordringsägare samt det som gått vidare till inkasso och Kronofogden. Avbetalningar på lån, krediter, CSN etcetera är däremot inte en skuld förrän en avbetalning förfallit utan att du kunnat betala den.

Vad gör man när man får skulder?

Vid tillfälliga betalningssvårigheter är det viktigt att kontakta företaget/hyresvärden/bolaget och komma överens om en plan för att undvika att skulder uppkommer. Ett sätt att undvika skulder är att se över om det går att ansöka om att få betala mindre eller få uppskov på återbetalning av CSN, underhållsstöd eller annat där summan du skall betala hänger samman

med inkomsten. **Just CSN är vanligt att missa att det går att få betala mindre eller helt slippa under perioder då inkomsten är lägre.**

Om en person har skulder – försök kartlägga tillsammans hur mycket och vilket utrymme som finns för att betala på dem. Ta alltid kontakt med fordringsägarna.

Att ha många smålån och krediter är vanligt och är en vanlig anledning till skuldsättning. Det är inte ovanligt att en person länge betalar av på lånen/krediterna och får så lite över att det är svårt att ha råd med mat och andra nödvändiga utgifter. Till slut blir det oftast ohållbart och något behöver göras för att personen skall klara sin livsföring. **I dessa fall finns det ett antal frågor att ställa för att så långt det är möjligt undvika Kronofogden:**

1. Finns det något personen kan sälja för att få in en klumpsumma för att betala av något i sin helhet? Eller låna av anhöriga? (börja i sådana fall med det som har högst ränta eller som är "närmast" Kronofogden).
2. Finns möjlighet att öka inkomsterna?
3. Finns det möjlighet att höja upp bostadslån? Går det att få ett sk ihopbakslån? Blir det mer fördelaktigt?
4. Finns det möjlighet att kontakta bolagen och se om de kan sänka månadsavgiften? Tänk dock på att löptiden för lånet då blir längre och den totala summan oftast högre i slutändan.
5. Finns det möjlighet till betalningsfria månader? Går det att skjuta upp vissa betalningar vissa månader?
6. Finns det någon försäkring på lånen som kan skydda vid arbetslöshet eller sjukskrivning?
7. Hur länge kan personen hålla sig "flytande" i väntan på en eventuell bättre inkomst? Väntar hen på att månader skall gå för att åter få bättre kreditvärdighet? (tex om en person haft för många förfrågningar). Ibland går det att se att situationen är tillfällig och att personen behöver hitta strategier under en begränsad period.
8. Vad är de värsta konsekvenserna för personen om hen skulle släppa lån, krediter etc till Kronofogden? Finns ett förstahandskontrakt på en hyreslägenhet är det tryggare än om personen har en bostadsrätt eller villa som Kronofogden ser som en tillgång. Det är alltid värre att inte kunna betala sin hyra än sina avbetalningar på smålån och krediter.

Ibland finns det tyvärr ingen annan utväg än att släppa betalningarna på lån och krediter till Kronofogden för att ha råd med de nödvändigaste räkningarna, mat etc. Detta är ett mycket vanligt scenario och det är viktigt att förmedla hopp om lösningar längre fram. Poängtera vikten av att fokusera på vardagsekonomin och få den att fungera samt att inte få nya skulder. Om personen bor i bostadsrätt eller villa, läs mer ovan under rubrik "vad är akut". De allra flesta som släpper avbetalningar på detta vis får mer pengar kvar i plånboken och efter en tid av ökad oro brukar det kännas lättare.

Inkasso

Är privata företag med uppdrag att driva in skulder från privatpersoner och företag.

Dröjsmålsränta och inkassokostnader läggs på skulden vilket gör att den kan växa fort. Det går att förhandla med inkassobolag om möjlighet till avbetalningsplaner eller betalning i sin helhet finns. Skickar ofta brev eller ringer och påminner om skulder, vilket innebär att skulderna i regel inte preskriberas.

Kronofogden

En statlig, lagreglerad, myndighet som fungerar som opartisk medlare mellan den som är skuldsatt och de som ska få betalt. Har rätt att utmäta inkomst och tillgångar för att reglera skulder. Reglerar statliga skulder först (allmänna mål) och därefter privata skulder (enskilda mål).

När skulderna gått till Kronofogden får personen en *betalningsanmärkning*, vilken registreras hos kreditupplysningsföretag. Detta kan påverka personens kreditvärdighet negativt och göra det svårare att få lån, hyra lägenhet eller teckna abonnemang.

Olika sätt att bli av med sina skulder

Löneutmätning

Arbetsgivaren eller myndigheten som betalar ut lön/ersättning drar av och betalar in en fastställd summa, så kallad löneutmätning från personens inkomst till kronofogden.

Ett så kallat förbehållsbelopp, fastställt enligt lag, reglerar hur mycket personen måste få ha kvar efter att Kronofogden dragit. I vissa fall har personen lägre inkomst än Kronofogdens Förbehållsbelopp och då görs ingen dragning. Förbehållsbeloppen ändras årligen och kan hittas på Kronofogdens hemsida. Personen får behålla pengar till hyra, ett grundbelopp till övriga fasta utgifter samt pengar för sjukvård och medicin, arbetsresor, umgängeskostnader, umgängesresor, barnomsorg och hemtjänst.

Kronofogden utmäter statliga skulder först. Dessvärre regleras räntor och avgifter först vilket kan innebära att skulden inte sjunker nämnvärt trots löneutmätning om denna inte är så hög då räntorna fortsätter att läggas på.

Processen hos Kronofogden går till enligt följande:

1. Föreläggande (skulder som kommit till KFM:s kännedom) samt delgivning (Skriver personen inte under delgivningen och återsänder så kan Kronofogden söka personen på jobbet eller i hemmet för att få delgivningen påskriven).
2. Utslag (färdigställande efter delgivning och fastställning av skulden).
- 3 Skuldspecifikation (till enskilda eller allmänna mål) och ev utmätning.

Avbetalningsplaner

Är fördelaktigt om det är möjligt att undvika löneutmätning via Kronofogden. Detta då det är mycket svårt att avbetala något utöver utmätningen. Kontrollera noggrant hur mycket som är möjligt att avbetala varje månad för att undvika att avbetalningsplanerna bryts.

Inkassobolagen kräver ofta en längsta summa på ca 500 kronor för att gå med på en avbetalningsplan och det kan tillkomma uppläggningsavgifter.

Ackordsuppgörelse

En ackordsuppgörelse är en frivillig överenskommelse mellan en gäldenär (den som är skyldig) och dennes borgenärer, där gäldenären erbjuder en delbetalning av skulden, och resterande skuld avskrivs. Detta kan vara en möjlighet om personen har en klumpsumma som täcker en del av totalskulden. I regel kräver bolagen att erbjudandet redovisas öppet för alla borgenärer samtidigt.

Skuldsanering

Skuldsanering är till för dem som är så överskuldssatta att de inte själva kan betala sina skulder på många år. Det innebär att en person helt eller delvis befrias från att betala sina skulder. Skuldsanering beslutas av Kronofogden och syftet är att ge en person en nystart ekonomiskt. Under de, i regel, fem år som en skuldsanering pågår lever personen enligt ett förbehållsbelopp som är detsamma som vid en löneutnämning samt en buffert på ca 600 kronor. Resten inbetalas av personen själv med undantag på två betalningsfria månader per år, juni och december. Läs mer i nedan avsnitt.

Skuldsanering

Hur stora ska skulderna vara för att få skuldsanering?

Det finns ingen specifik skuldsumma som avgör när en skuldsanering är aktuell. Det beror på betalningsförmåga och personens unika livssituation. Skulderna skall vara så stora att de inte kan betalas inom "överskådlig tid", vilket innebär ca 12-15 år. Men det beror på ålder, arbetsförmåga och eventuella speciella omständigheter. Det är svårt att få skuldsanering för en person som är ung och har arbetsförmåga då det finns många år kvar att kunna betala på skulderna.

Beräkning av betalningsutrymme: Dividera personens totalskuld med en eventuell månatlig löneutnämning och dividera sedan med 12 (ett år). Ex: Totalskuld 500 000 kr dividerat med utnämning 4000 kr dividerat med 12 = 10,4 år vilket är antal år det skulle ta för denna person att själv bli skuldfri med sin utnämning. Detta är dock beräknat utan räntor och avgifter vilket också behöver tas hänsyn till.

Hur gamla ska skulderna vara för att få söka skuldsanering?

Enligt Kronofogden ska merparten av skulderna vara äldre än 1 år. Det får inte finnas några pågående avbetalningar på lån eller skulder vid en ansökan om skuldsanering. Detta då ingen skuld får prioriteras och övriga gäldenärer som inte fått sina skulder avbetalade kan neka en person en skuldsanering. Det är lättare för Kronofogden att utreda om skulderna är några år och har "landat" hos inkasso och/eller Kronofogden. När skulderna är nya blir det också viktigare att se efter om vardagsekonomin är i balans för att undvika nya skulder. Om en person blir beviljad en skuldsanering och får en ny skuld, tex på en vårdavgift, så kan skuldsaneringen avbrytas. Det är relativt svårt att få en skuldsanering idag och man får det i princip bara en gång i livet, så när vi hjälper till inför en ansökan bör vi vara säkra på att personen kommer att klara det!

Kan man söka skuldsanering med vilken inkomst som helst?

Den nuvarande arbets- och inkomstsituationen bör vara relativt stabil då det gör det lättare att utreda. Inkomst kan exempelvis bestå av lön, a-kassa, pension, sjukersättning, försörjningsstöd med mera. Idag nekar Kronofogden ansökan om skuldsanering om personen

eller dennes sammanboende studerar, eftersom det är svårt att göra en prognos över vilken lön personen kommer få som färdigutbildad. Sammanfattningsvis kan man säga att man måste ha *någon* form av inkomst för att kunna söka skuldsanering. Man skall också ha haft den inkomst man har för tillfället under *några* månader bakåt och ha en prognos för *några* månader framöver när man söker. Det blir viktigt tex om man precis blivit arbetslös. Beroende på skuldbördan kan det ha relevans för om personen skulle kunna betala av skulderna på kortare tid än fem år om denne kan vänta en *högre* inkomst inom en snar framtid.

Spelar det någon roll vilken sorts skulder man har?

Det viktiga är vad merparten av skulderna består utav. Merparten av skulderna bör inte ha samband med lyxkonsumtion, spekulation eller brottslig verksamhet. Om det finns skadestånd eller andra brottsrelaterade skulder skall dessa utgöra en mindre del av totalskulden och förklaras i det personliga brevet. Det finns även en tidsaspekt med i bedömningen. Om merparten av skulderna är brottsrelaterade bör 10 år ha gått sedan domen. Är det riktigt grova våldsbrott kan det behöva gå ca 20 år och skulderna som är brottsrelaterade ska ha blivit betalade till, inte nödvändigtvis allt men en hel del. I personliga redogörelsen så är det viktigt att förklara brotten och beskriva vad man har gjort för att vända på livet och leva hederligt och ansvarsfullt.

Skönstaxerade skatter ska rättas till innan ansökan skickas in. Har man fått kvarskatt så kan den gå med i skuldsaneringen men man måste se till att det inte händer igen, dvs se till att rätt skatt dras från inkomsten. Har man fler utbetalare så är det vanligare med kvarskatt. Annars kan det komma en skuld efter nästa års deklaration och då kanske skuldsaneringen redan är beviljad.

Något annat viktigt att tänka på innan ansökan?

Det görs en helhetsbedömning och det är inte bara skuldernas storlek som avgör. Det är därför viktigare med den personliga redogörelsen än tidigare – speciellt i de fall då personen är på gränsen till att vara insolvent (överskuldssatt). Det är bland annat viktigt när skulderna uppkom – inte nödvändigtvis exakt årtal utan mer ”när i livet” i vilken period och vad som föregick att man fick skulder.

Du ska ha gjort vad du kan för att försöka sänka skulderna och göra ”rätt för dig”. Du ska även ha gjort allt för att ta fullkomligt ansvar för ditt liv, och alltid ta reda på vart fakturor hamnat för att på så vis alltid betala för dig. Har du ofta fått parkeringsböter så ska du ta ditt ansvar att alltid kolla vad som gäller för att parkera bilen och sluta få parkeringsböter. Viktigt är även att se till att rätt uppgifter lämnats till Försäkringskassan så att det framöver inte blir nya skulder på bostadsbidrag eller underhållsstöd.

Det är också vanligt att personer som redan har skulder och har löpande kontakt med vården inte betalar sina sjukhusräkningar (en koll på när senaste skulderna från Visma Amili uppstod kan ge en indikation på detta). Personen kommer inte få en beviljad skuldsanering om det blir nya skulder till vården. Vid betalning av läkarbesök med faktura så är det viktigt att dessa räkningar betalas när de kommer.

Steg för att söka en skuldsanering:

1. Ta reda på vart skulderna finns och göra en skuldsammanställning.
2. Räkna ut om personen är överskuldssatt (inte kan betala själv på 10-15 år)

- om ja → steg 3
 - om nej → titta på andra alternativ
3. Skriva personligt brev och berätta om hur skulderna uppkom, livssituation etc.
 4. Fylla i ansökan, antingen själv på Kronofogdens hemsida eller hos en Budget- och skuldrådgivare.
 5. Skicka iväg ansökan till Kronofogden!
 6. Vid avslag så går det att söka igen men man bör vänta en tid. Det står tydligt skälen bakom avslaget och det kan vara något som går att åtgärda eller så handlar det om att det behöver gå mer tid innan en ansökan är aktuell igen.

Checklista vid hjälp inför en skuldsaneringsansökan

1. Betalar personen hyra, el, hemförsäkring, mobil, vårdkostnad mm utan att hamna efter?
2. Har personen en stabil boendesituation?
3. Klarar personen/familjen att leva på existensminimum i 5 år? Vad finns det för risker som skulle kunna innebära nya skulder?
4. Finns en pågående utmätning? Gör det lätt att räkna ut om personen är insolvent och vad månadsbetalningen vid en skuldsanering kommer att bli.
5. Finns behov av omfattande tandvård? Bra att göra det innan en skuldsaneringsansökan.
6. Har personen skulder från det senaste året? Om ja, vänta eller betala dem?
7. Finns det brottsrelaterade skulder? Förklaring skall göras i redogörelsen.
8. Brukar personen få parkeringsböter? Vad kan göras för att undvika detta?
9. Hur ser livssituationen ut, vad har personen för inkomst, kommer den inkomsten att vara detsamma i flera månader framåt?
10. Är personen sammanboende? Hur ser partners inkomst och livssituation ut? Om personen eller partnern studerar eller står inför en förändring i arbete, studier, sjukskrivning eller liknande så kan de behöva vänta med ansökan tills allt blir stabilt. Är hen arbetssökande, hur lång tid tror du det kan ta att hitta ett arbete? Prognos på arbetsmarknaden för personens yrkesområde?
11. Betalar personen underhållsstöd via Försäkringskassan? Detta måste komma igång innan ansökan om skuldsanering (om hen inte har en pågående utmätning)
12. Dras rätt skatt? Har Försäkringskassan rätt uppgifter för ett eventuellt bostadsbidrag? Detta behöver vara klart så att inte nya skulder tillkommer när personen har en skuldsanering.
13. Har personen gått i borgen för någon vid något lån? Är någon skuld solidarisk?
14. Hyresskuld på innevarande lägenhet bör lösas innan ansökan.
15. Om någon eller några av skulderna berör ett skadestånd och/eller böter så skall detta förklaras i redogörelsen. Det är även av vikt hur stor del dessa är av totalskulden.
16. Har personen en övergångsbostad eller liknande med ett krav om att avbetala på en gammal hyresskuld för att få behålla din bostad? Bor hen med Bostad Först?
17. Äger personen eller dennes partner ett hus, bostadsrätt, en bil, båt eller sommarstuga? Även om Kronofogdens verkställighet kommit fram till att hen får behålla bil, bostadsrätt, villa mm så kan skuldsaneringsteamet anse att du inte gjort allt du kan för

att betala på dina skulder om du inte säljer. Detta även om du enbart kan betala en bråkdel av din totalskuld vid en försäljning.

Skriv en **personlig redogörelse** som redogör för när personen fick sina skulder, varför de uppkom. Varför fick hen svårt att betala och vad har hen själv kunnat göra för att betala på sina skulder? Skriv även med speciella omständigheter och om det är något som är viktigt som skall tas med i bedömningen. På ansökningsblanketten finns utrymme för att skriva svar på dessa frågeställningar, där går det bra att skriva "se bilaga" och skicka med en personlig redogörelse i separat dokument.

Att bifoga ansökan

- **Inkomstavi** – Tex lönespecifikation, avi från Försäkringskassan eller pensionsmyndigheten, beslut från försörjningsstöd etcetera. ● Om flera utbetalare = en avi från varje.
- Intyg från läkare om **sjukhuskostnader** och/el **mediciner** som **inte** ingår i högkostnadsskyddet. Vid medicin och vård som ingår i högkostnadsskydd, skriv detta i ansökan men det krävs inga intyg. Ett avdrag görs med högkostnadsskyddet delat med 12.
- En kopia på den senaste **hyresavin** eller samtliga boendekostnader om villa/bostadsrätt.
- En kopia på **barnomsorgsavgift** om aktuellt.
- Kopia på **vårdavgiftsräkning**, **hemlära** och **färdtjänst** om aktuellt.
- Vid sjukskrivning – senaste **sjukintyg**.
- ● Om personen har en **privat pensionsförsäkring**, uppge värdet och vilka försök till återköp som gjorts. ● Om den ej går att avyttra skall detta uppges.
- Vid ägande av **fastighet**: ange marknadsvärde, fastighetsbeteckning, kostnader för fastigheten exempelvis skatter, sophämtning, vatten etc samt lägsta amorteringsbelopp som banken accepterar.
- ● Om personen kommer att få **ålderspension inom de närmsta 5 åren** skall en **pensionsprognos** tas med. Detta går att göra via www.minpension.se där man utöver den allmänna pensionen även kan se tjänstepensionen. Det räcker ej med orangea kuvertet.
- ● Om **merkostnadsersättning**, kopia på beslut. Även vid **avslag rörande merkostnader** då detta kan tas upp som kostnader i ansökan, bifoga då specifikation samt avslag.
- Vid anmärkning i **belastningsregistret** så skall ett utdrag på detta bifogas.
- **VIKTIGT** – ● Om personen är gift eller sammanboende skall bådas uppgifter tas med och kopior bifogas.

Att göra utskick till borgenärer och en skuldsammanställning

Använd en fullmakt, se exempel i bilagor. Scanna in undertecknad fullmakt eller ta kort på den för att kunna mejla den (se lista på bolag i bilagor) samt ta en kopia för att kunna sända med post. I listan som medföljer som bilaga finns en stor mängd bolag med, men nya

tillkommer hela tiden så kontrollera tex Kivra om personen har skulder till andra bolag. OM personen ska söka skuldsanering är det viktigaste att ha försökt få med så många skulder som möjligt men det gör ingenting om ni missar någon, det görs en utlysning under utredningen.

Vi rekommenderar att göra en skuldsammanställning även i de fall det inte är aktuellt med en ansökan om skuldsanering. Detta för att lättare kunna prioritera skulder med högst ränta vid avbetalningsplaner och som ett pedagogiskt verktyg i samtalet med den skuldsatte.

Försäkringskassan och Sergel kräver att fullmakten skickas per post. Då det är dyrt med porto är ett tips att först kontrollera på respektive hemsida med bank id för att få tag på skuldsumman.

Sergel Kredittjänster AB, FE 26184, 105 26 STOCKHOLM

Försäkringskassan, Statlig fordran, 831 84 ÖSTERSUND. *Original* ska gå till Försäkringskassan.

Banklån kommer inte med vid dessa utskick då de omfattas av banksekretess och om de fortfarande avbetalas på är de heller ingen skuld ännu. Avbetalningar behöver släppas och skulden uppges i sin helhet vid en skuldsaneringsansökan.

När alla skuldspecifikationer kommit in, gå igenom med personen om denna har Kivra och stäm av att ni fått in alla uppgifter på de skulder som redovisas på Kivra. Om en skuldsaneringsansökan är målet är det viktigaste att personen försökt få med alla skulder denne har kännedom om. Ansökan kommer sedan att utlysas vilket ger bolagen en möjlighet att inkomma med krav som eventuellt har missats.

Om personen har ~~skydda~~ *personuppgifter* är det bättre att tillsammans gå igenom Kivra och/eller olika fordringsägares hemsidor i jakt efter skulduppgifter, be även personen att samla post under en tid.

Hur du skriver mailet:

Ämnesrad: Begäran om skulduppgifter

Mejlet:

Hej!

(Namn och personnummer) önskar en specifikation över sina eventuella skulder. Har personen inga skulder så behöver ni inte svara på mejlet eller skicka brev.

Vänligen se bifogad fullmakt.

Vänliga hälsningar

Hur du skriver en skuldsammanställning

- Använd gärna ett Excellformulär och skapa kolumner enligt följande: fordringsägare, vad avser skulden, ombud, årtal, kapitalskuld, ränta och kostnader, räntesats och totalskuld. Skapa formler så att alla kolumner räknas samman i en summa längst ner.
- Skuldema som du skriver först är informationen från Kronofogdens dokument: Kronofogdens Allmänna mål om det finns några där, och sedan enskilda mål. Det kan även finnas en bilaga som heter "Utslag". Det är skulder som nyligen har kommit in till Kronofogden efter att delgivningen blivit klar, och dessa ska också skrivas med (beroende på om de ligger hos inkasso för då skriver du dessa därifrån, mer om detta nedan).
- De skulder som förekommer både hos inkasso och hos Kronofogdens skrivs utifrån informationen du får från inkassobolaget. Men kontrollera gärna listan hos Kronofogden så att du fått information från alla bolag samt CSN.

Så här skriver du i kolumnerna på skuldlistan:

- *Fordringsägare (vem du är skyldig)*: Här skriver du vad det gäller, tex underhållsstöd under allmänna mål eller personens namn under enskilda mål avseende Kronofogdens lista. Skriver du från inkassobolagens skuldspecifikation skriver du vad skulden avser, tex Circle K, Ellos, Ge Moneybank etc (här kan en behöva leta lite på deras lista). Du behöver alltså inte skriva enskilda rader för alla olika fordringsägare från ett inkassobolags skuldspecifikation utan du skriver dem ihop.
- *Vad avser skulden*: Det är inte alltid det står specificerat på inkassobolagens skuldspecifikation, och då kan du låta detta fält vara tomt. Är det en skuld från Bank Norwegian tex så kan du "privatlån" (snabblån/smslån = ett lån utan säkerhet), men det beror på summan. Är det en mindre summa så kan det vara ett kreditkort och är det en större summa så är det troligtvis ett privatlån (snabblån/smslån).
- *Ombud (ex. inkassobolag)*: Här skriver du inkassobolaget som har skickat ut specifikationen eller Kronofogden.
- *Årtal (då skulden uppkom)*: Här skriver du skuldens förfallodag eller fakturadatum. Ofta är det flera skulder på en specifikation, då skriver du det första och det senaste året (till och från).
- *Ränta / kostnader*: Här skriver du den totala räntan och övriga kostnader.
- *Räntesats*: Här skriver du den lägsta räntesatsen till den högsta räntesatsen, tex 8-24%.
- *Total skuld*: Här skriver du totalskuld (du kan ha lagt in en formel så att det räknas ut automatiskt i Excell).

Anhöriga

Det är alltid utmanande att stå bredvid en närstående som halkar snett i sin privatekonomi, i synnerhet ens barn, partner eller andra familjemedlemmar. EKSAM:s erfarenhet är att det ibland är mer utmanande för den som står bredvid än för den som står mitt i det. För att personen ska lära sig att stå på egna ben så behöver den anhörige ibland låta personen trilla omkull, hur hårt det än kan låta. I vissa fall kan det handla om att låta personen få en

betalningsanmärkning, hamna hos inkasso eller Kronofogden, eller få ett vräkningshot. Den anhöriga kan berätta noggrant för personen vad som händer vid en betalningsanmärkning/inkasso eller Kronofogden men låta sin närstående göra sina egna val. Genom EKSAM:s mångåriga erfarenhet så har vi sett att många anhöriga gör sina närstående en björntjänst genom att gång på gång rädda upp situationen. Det kan kännas som rätt val i stunden, men i långa loppet så kan det hindra personen från att ta eget ansvar över sin privatekonomi.

Den professionelles roll i dessa fall blir att stötta den medberoende att börja sätta gränser och sluta vidmakthålla den närståendes negativa ekonomiska beteende. Så länge de anhöriga kommer och räddar upp personen när denne fått problem, så bekräftar det för personen att det fungerar att göra på samma sätt om och om igen. Det är först den närstående utsätts för tydliga konsekvenser som de blir motiverade till förändring. Det kommer att innebära en tid framåt där den anhöriga får träna sig i att sätta gränser, säga nej och stå ut i obehagliga känslor. EKSAM möter så många personer där anhöriga har tagit hand om dem ekonomiskt hela deras liv, och när de väl börjar ta ansvar själva så önskar de att deras anhöriga hade sagt nej mycket tidigare, så att det inte hade gått så långt.

Kontakt

EKSAM, Ideell förening för ekonomisk samverkan i Örebro
Slottsgatan 13 a
703 61 Örebro
019-187333
info@eksam.se
www.eksam.se

Bilagor

Budget

MIN BUDGET

Månad: _____

Inkomst totalt: _____

Fasta utgifter:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Kvar till rörliga utgifter:

Mat och hushåll:

Veckosumma rörliga utgifter:

V.1

v.2

v.3

v.4

TOTALT FASTA:

Spara till kvartals-/årsutgift:

Sparande:

Fullmakt till fordringsägare

Hej

Mitt namn är _____ e e _____ personnr: e ee e ee ee ee _____

Jag har för avsikt att få ordning på mina skulder och av denna anledning önskar jag en specifikation över mina skulder hos er.

Av specifikationen behöver det framgå; kapitalskuld, år då skulden uppkom, ränta till dags dato, räntesats, kostnader samt totalskuld. Om ärendet lämnats till annat bolag, vänligen uppgi detta.

Jag önskar att dokumenten skickas till mig/mitt ombud på följande mail: xx@xx.se

Eller via post till:

Att: xxx

Det går bra att ställa dem i mitt namn eller/och till mitt ombud: xxx xxx

Tacksam för snabb hantering.

Med min underskrift godkänner jag att detta dokument sänds via e-post till fordringsägare. Jag godkänner att mitt personnummer anges i meddelandet och att denna fil bifogas som en inskannad fil. Fullmakten samt det skickade mailet kommer sedan att makuleras. Jag godkänner även att mitt ombud xxx kan kommunicera mitt ärende med den kommunala Budget- och skuldrådgivningen om och/eller när mitt ärende överlämnas dit.

Med vänliga hälsningar

ort den:

Denna fullmakt är giltig tom:

Mailadresser till fordringsägare

kontakt@kronofogden.se

se.flow@riverty.com

info@alektumgroup.se

konsument@avida.se

kundservice@axactor.com

info@collectorinkasso.se

info@ropocapital.se

skulduppgifter@csn.se

hemustrustningslan@csn.se

faktura.se@arvato.com

inkassokrav@intrum.com

inkbev@se.intrum.com

info@intruminvest.se

info.se@lowell.com

inkasso@marginalen.se

info@payex.se

kundservice@pragroup.se

inkasso@prioritet.se

info@profina.se

info@segoria.se

info@sileokapital.com

inkasso@sveaekonomi.se

faktura@sveaekonomi.se

inkasso@viaconto.se

inkasso@kammarkollegiet.se

info@europainkasso.se

kundservice@preventiafinans.se

info@capitum.se

info@partnerinkasso.se

info@tff.se

inkasso@vivus.se

info@onea.se

info@daypay.se

inkasso@eurofinans.se

kundtjanst@euroloan.se

kundtjanst@granitinkasso.se

info@inkassoledarna.se

info@monetti.se

inkasso@mfin.se

kundservice@resurs.se

info.vfs.se@visma.com

info@legalis.se

inkasso@canoxa.se

ebv@prioritet.se

srk.se@santanderconsumer.se

support@vivus.se

kundtjanst@credigo.se

kundtjanst@credway.se

kundtjanst@eurolan.se

kreditservice@everydayplus.se

kundtjanst@easycredit.se

kontakt@extralanet.se

kundtjanst@ferratumbank.se

info@monetti.se

info@goodcash.se

kundtjanst@kredit365.se

info@loanstep.se

kundtjanst@meddelandelan.se

kundservice@marginalen.se

kundservice@resurs.se

faktura@sveaekonomi.se

faktura.se@rivity.com

kansliet@svenskinkasso.se

info@onea.se

fakturering@risicum.se

info@executor.se

kontakt@coeo-inkasso.se

support@inkassokredit.se

I det här häftet finns stöd för dig som möter personer med psykisk ohälsa som har ekonomiska bekymmer. Du hittar allt från mallar för ett första samtal till budget och brev till inkassobolag.

Ekonomiska problem och psykisk ohälsa hänger tätt samman och människor med obetalda skulder har en högre risk för suicid än människor utan skulder. Det hoppfulla är att suicidrisken minskat när människor får hjälp med ekonomisk rådgivning och ju snabbare de fått hjälp desto bättre.

2024-2026 har Eksam verksamhet i hela länet genom ett projekt på uppdrag av Region Örebro län inom ramen för det suicidpreventiva arbetet i länet.

EKSAM är en ideell förening som arbetar för att förebygga och minska ekonomisk utsatthet i Örebro.

Kontakta Eksam

Måndag–torsdag kl. 09.00–10.00 telefontid för bokning av besök

Fredagar kl. 09.00–10.00 telefonrådgivning för hjälpsökande och yrkesverksamma

Telefon 019–18 73 33, e-post: info@eksam.se